

Ook een vlucht zwaluwen maakt in 2010 nog geen zomer

Column
Wim Boonstra

Bij zoveel pessimisme kan het alleen maar meevalen. Dat was de slotzin van mijn column van een jaar geleden. Nu, eind 2009, krabbelt de wereldeconomie weer op, hebben de beurzen een substantieel deel van hun verlies goedgemaakt en lijkt het ergste achter de rug. Ditmaal heb ik echter de neiging om de tegenovergestelde positie van een jaar geleden in te nemen. Want zelfs een vlucht zwaluwen zal in 2010 nog

geen echt lekkere zomer maken.

Om te beginnen is het groeiherstel nog aarzelend. Tot dusver wordt het gedragen door de investeringen in voorraden, de overheidsbestedingen en de uitvoer. De uitvoer profiteert op zijn beurt van de voorraadcyclus en de overheidsbestedingen in andere landen en daarmee is de cirkel weer rond. In 2010 zullen de particuliere bestedingen de fakkel van de overheidsbestedingen moeten overnemen. Ik denk dat ze dat wel zullen doen, maar het herstel zal niet uitbundig zijn.

Daarbij zal blijken dat, als de wereldeconomie bij de huidige wisselkoersverhoudingen echt aantrekt, de mondiale betalingsbalansonevenwichtigheden weer snel zullen toenemen. Dan mag al binnen enkele jaren een herhaling van de huidige crisis, zij het wellicht in een iets andere gedaante, worden verwacht. Daarom is het betreurenswaardig dat de verkeerde wisselkoersverhoudingen nog steeds niet zijn aangepakt. De dollar moet omlaag,

met name tegenover de Aziatische valuta's.

In het afgelopen weekeinde heeft de Chinese premier, Wen Jiabao, nog eens hard uitgesproken tegen de buitenlanders die China adviseren om de renminbi op te waarderen. Hiermee doet hij zijn eigen land tekort. De Chinese economie groeit snel, maar ook hier is een te grote nadruk op overheidsbestedingen en export. Deze laatste wordt gestimuleerd door de ondergewaardeerde munt, vandaar de Chinese aarzeling om de valuta op te waarderen.

China zou de nadruk in zijn ontwikkeling echter geleidelijk moeten verleggen naar de particuliere consumptie, onder meer via ontwikkeling van goede socia-

Als de mondiale economie bij deze valutaverhoudingen aantrekt, zal de crisis zich herhalen

le voorzieningen en stimulering van de koopkracht. Het eerste kan helpen om de te hoge spaarquote omlaag te brengen, het tweede kan worden geholpen met een hogere renminbi.

De opstelling van premier Wen doet vrezen dat hij zich zorgen maakt over de houdbaarheid van de Chinese groei. Wordt China de teleurstelling van 2010? Maar als de Chinezen blijven weigeren om hun wisselkoers aan te passen, is het gevaar van een handelsoorlog tussen China en de rest van de wereld zeker reëel. Zo'n handelsoorlog zal alleen maar verliezers kennen.

Maar zelfs zonder zo'n handelsconflict zal het bij ons nog lang duren voordat de in de recessie ontstane krimp weer is goedgemaakt. Ergens begin 2012 zal ons bruto binnenlands product weer op het niveau van begin 2008 staan. Maar het ten opzichte van de trend opgelopen welvaartsverlies is daarmee natuurlijk nog niet ingehaald.

Sterker nog, ik zie geen reden

waarom de economische groei op een structureel hogere trend terecht zal komen. De demografische ontwikkeling duidt eerder op een lager groeipad. De overheidsfinanciën zullen op orde moeten worden gebracht en dat zal zeker op korte termijn de groei drukken. En de overvloed van goedkoop krediet keert hopelijk niet meer terug. Deze dreef weliswaar de groei op korte termijn op, maar was ook een belangrijke bron van problemen. Het afkicken van te goedkoop krediet doet pijn; lees de ingezondenbrievenrubriek van deze krant er maar op na.

Het goede nieuws blijft natuurlijk wel dat de economie weer groeit. Het ergste lijkt inderdaad achter de rug. We zijn al met al nog steeds een buitengewoon welvarend land. Met dit in het achterhoofd wens ik u allen een gezond, gelukkig en economisch voorspoedig 2010.

Wim Boonstra is chief economist bij Rabobank.

